

Notat: Tilsyn med visitation og indplacering på danskuddannelserne ved SCM Horsens og Skanderborg

I forbindelse med det løbende pædagogisk tilsyn med Sprogcenter Midt (SCM) jf. lov om danskuddannelse til voksne udlændige m.fl. blev der i juni og september 2021 ført tilsyn med visitation og indplacering på danskuddannelserne, som led af det løbende pædagogiske tilsyn.

Der blev ført tilsyn ved SCM Horsens og Skanderborg, og tilsynet foregik ved:

- Deltagelse i visitationssamtaler
- Interview med visitatorerne i Horsens og Skanderborg
- Granskning af udvalgte indplaceringssager

Ved tilsynsbesøget i Horsens i juni skulle tilsynsførende deltage i en visitationssamtale af en rumænsk mand, som desværre ikke mødte til aftalen. I stedet blev tiden brugt på en samtale med visitatoren om proceduren samt granskning af visitations- og afdækningsmaterialerne. På SCM er der 5 fuldtidsvejledere, der visiterer, og disse udvikler og sparrer med hinanden i forhold til at sikre høj kvalitet og ensartethed i visitationerne. Vejlederne er specialiserede i forskellige fagområder (DU1, DU2, Du3 mv.), og den visitator tilsynsførende talte med tager sig primært af visitation af DU1-kursister samt visitation af kursister der henvises igennem SCMs erhvervsafdeling. Den rumænske mand, der skulle komme har været i Danmark i 5 år og har ikke noget danskuddannelsesret tilbage. Han arbejder på et lager i en større virksomhed, som har bevilliget ham 6 ugers danskursus i arbejdstiden. Visitatoren har fremlagt følgende materialer:

- SCMs eget visitationskema, som er videreudviklet på baggrund af SIRIs visitationsskabelon. Skemaet indeholder, ud over personlige data, en afdækning af kursistens nuværende job- og uddannelsessituation, planer for fremtiden, uddannelse i hjemlandet samt uddannelsesplaner i fremtiden, samt en sproglig afdækning af danskundskaberne. Der er ydermere tilføjet en samtykkeerklæring i forbindelse med databeskyttelsesloven, samt en del informationer om interne procedurer (fx om der er modtaget en henvisning, om der er skrevet et resumé af visitationen i Ludus etc.).
- Til den sproglige afdækning bruger visitatoren SIRIs (Visitationsmateriale til indplacering på danskuddannelserne til voksne udlændige m.fl.) alfabetark A (store og små bogstaver), alfabetark B (alfabetisk rækkefølge), Ordliste 1 (nonsense-ord) samt ordliste 3 (visitationsmaterialet fra 2000).
- Til indplaceringen bruges som udgangspunkt SIRIs visitationsmateriale til modulindplacering op Danskuddannelse 2. Her vil visitatoren starte med 1 Interviewspørgsmål, 2 Læsetekst med forståelsesspørgsmål og 3 Skriveopgave – En kort tekst, 5 Case med fotos og herefter føle sig frem.
- Ansøgningskema til SVU, som visitatoren hjælper virksomheden med
- Skema over tilbudte holdtimer samt studieværksted

- Info om undervisningen med startdato, undervisningsdag(e), tidspunkt, lokale, lærer
- Infofolder "Welcome to Sprogcenter Midt" med info om de forskellige danskuddannelser, klippekort, IT-systemer etc.

Tilsynsførende har undret sig lidt over, hvorfor visitatoren vælger at afdække en rumænsk lagerarbejder med alfabetarkene, som normalt anvendes til at vurdere kursistens kendskab til det latinske alfabet. Men visitatoren er sprogcentrets ordblindekoordinator og bruger opgaverne til at danne sig et indtryk over kursistens kendskab til konsonanter, vokaler og bogstavernes lyd, for at identificere evt. ordblindhed. Selvom der ikke kunne tilses en fysisk visitation, viser visitatorens overvejelser og brug af materialer en grundig og velfunderet afdækning af kursisternes generelle og sproglige forudsætninger for at deltage i danskuddannelsen.

I september 2021 deltager tilsynsførende i en visitation af en newzealandsk S1 kursist. Visitationen foregår på engelsk, da kursisten ikke taler dansk endnu. Kursisten udfylder selv personlige data i SCMs visitationsskema. Hun har newzealandsk statsborgerskab, men er født og opvokset i Kasakhstan, og hendes modersmål er russisk. Hun har boet i DK i få måneder og arbejder som finansanalytiker på en lokal virksomhed på fuldtid. Visitatoren spørger ind til kursistens job for at finde ud af, om hun taler dansk på arbejde, om der er danske kollegaer, om hun allerede har lært en smule dansk, som hun kan bruge på jobbet, og hvad hendes fremtidsplaner i Danmark er.

I forhold til fortiden, så fortæller kursisten, at hun er vokset op i Kasakhstan, men også har boet i New Zealand og i Tyskland i mange år. Hun har to masteruddannelser i finans, som hun tog på universitetet i Auckland, og som hun blev færdig med i 2011 og 2017. Visitatoren spørger også ind til kursistens studietid, som er 7,5 år. (4 år på bachelor+ 2 år masteruddannelse samt 18 mdr. masteruddannelse 2). I forhold til kursistens fremmedsprogskompetencer, spørger visitatoren ind til, hvordan og hvornår kompetencerne blev tilegnet (i skolen, under uddannelse eller på egen hånd).

Kursisten oplyser, at hun aldrig har beskæftiget sig med dansk før, og at hendes arbejdsgiver er ligeglad med om hun kan dansk eller ej, da der tales engelsk på jobbet, men at hun har en personlig interesse i at lære sproget. Visitatoren forklarer herefter kursisten DU-modellen og indplacerer hende på DU 3.1, hvorefter hun fortæller om det arbejdsmarkedsrettede fokus og de 4 delkompetencer man i danskuddannelsen arbejder med. Visitatoren spørger ind til kursistens kendskab til grammatiske begreber og funktioner og viser hende grammatiktesten (O Grammatiktest) indplaceringsmateriale DU2 eller DU3. Kursisten fortæller at grammatik ikke volder hende problemer. Tilsynet anbefaler at afdække grammatisk viden mere systematisk ved at lade kursisten udpege diverse ordklasser og grammatiske funktioner i praksis. Visitatoren oplyser, at hun gør dette, når hun er i tvivl om en kursistprofil, hvilket hun ikke var med den newzealandske kvinde, som er højtuddannet og har boet i mange lande, hvor hun har tilegnet sig en del sprog.

Til sidst placerer visitatoren kursisten på et aftenhold og gennemgår skemaet og mødetidspunkter. Hun fortæller om reglerne for klippekort, depositum, tidsrammer for klip osv. Hun oplyser, at der forventes regelmæssig deltagelse i undervisningen og introducerer fraværsappen. Kursisten modtager også alle informationerne i papirform. Visitationen afsluttes ved at visitatoren viser kursisten rundt på skolen. Visitatoren er grundig i sin pædagogisk vurdering og begrundelse for indplaceringen og tager sig god tid til visitationssamtalen. Siris visitations- og indplaceringsmateriale benyttes og ligger til grund for alle indplaceringer.

Både den tilsete visitationssamtale og de granskede materialer og visitationssager viser en grundig og velfunderet afdækning af kursisternes generelle og sproglige forudsætninger for at deltage i danskuddannelsen. Visitatorerne deltager regelmæssigt i SIRIs efteruddannelseskurser for visitatorer (sidste deltagelse i maj 2021), og arbejder sammen på tværs af afdelingerne for at vidensdele og kvalitetssikre. En af visitatorerne har tidligere været en del af SIRIs rejsehold, og har ført tilsyn med visitationerne på de danske sprogcentre. Hun har selv været med til at udarbejde vejledningen til visitation og indplaceringen på danskuddannelserne og kender derfor særdeles godt til indholdet og kravene.